

22.05.2018

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite TEM/912/00.04.01/2016

Asia **OKM:n lausunto: Tavaramerkkilain kokonaisuudistusta valmisteleavan työryhmän mietintö**

Opetus- ja kulttuuriministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua tavaramerkkilain kokonaisuudistusta valmisteleavan työryhmän mietinnöstä, joka sisältää luonnoksen hallituksen esitykseksi tavaramerkkilain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Mietintö sisältää myös ehdotukset EU:n tavaramerkkilainsäädännön harmonisointia koskevan direktiivin (EU) 2015/2436 voimaansaattamisesta sekä luonnoksen hallituksen esitykseksi Singaporen sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo, että tavaramerkkilain kokonaisuudistus on tervetullut, koska tavaramerkkilainsäädäntö on vuosien myötä muuttunut vaikeaselkoiseksi siihen tehtyjen lukuisten muutosten johdosta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö haluaa kiinnittää huomiota hallituksen esitysluonnoksen 12 §:ssä säädettäviin ehdottomiin tavaramerkkihakemuksen hylkäys- tai mitätöimisperusteisiin muun muassa silloin, kun haettu merkki on hyvän tavan vastainen ja voi johtaa kulutta-jaa harhaan tavaran tai palvelun alkuperästä tai merkityksestä. Säännös vastaa tavaramerkkidirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohtia, sekä yhteisömerkkien osalta 31 artiklaa. Siitä, millaisten tavaramerkkien voidaan katsoa olevan lain, yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastaisia, säännellään ehdotetun lain 12 §:n 1 momentin 3 kohdassa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että tavaramerkkilain kokonaisuudistuksen perusteluissa voitaisiin kiinnittää huomiota tarpeeseen kehittää jatkossa tapoja, joilla tavaramerkki voidaan katsoa hyvän tavan vastaiseksi esimerkiksi sen vuoksi, että siinä käytetään saamelaiseen perinnetietoon kuuluvia nimityksiä tai pyhien paikkojen nimiä.

Tämä olisi linjassa YK:n alkuperäiskansajulistuksen 31 artiklan kanssa, jonka mukaan alkuperäiskansoilla on oikeus henkisen omaisuuden suojaan sekä oikeus suojata kulttuuriperintöön, perinnetietoon ja perinteisiin kulttuuri-ilmaisuihin liittyvää henkistä omaisuuttaan. Julistuksessa todetaan, että valtiot toteuttavat yhdessä alkuperäiskansojen kanssa tehokkaat toimet, joilla tunnustetaan näiden oikeuksien käyttö ja suojellaan sitä. Euroopan neuvosto vahvisti päätelmissään keväällä 2017, että

EU:n tulisi pyrkiä muodostamaan yhteyksiä alkuperäiskansojen edustajiin mainitun julistuksen tavoitteiden edistämiseksi.

Myös Maailman henkisen omaisuuden järjestön WIPO:n puitteissa toimivassa IGC-komiteassa (Henkinen omaisuus ja geenivarat, perinnetieto sekä perinteiset kulttuurinilmaukset) on pyritty löytämään kansainvälisellä tasolla yhteisymmärrys instrumentista, jolla suojeltaisiin alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen perinnetietoa ja perinteisiä kulttuurinilmauksia. Tärkeä osa tätä suojelua on ns. defensiivinen suoja. Siinä otettaisiin huomioon alkuperäiskansojen intressit voimassa olevan IP-järjestelmän soveltamisessa. Euroopan unioni on kannoissaan korostanut ensisijaisesti voimassa olevan henkisen omaisuuden suojan lainsäädännön hyödyntämistä ja vastustanut uusien suojamuotojen kehittämistä.

Muilta osin opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole huomautettavaa luonnoksesta.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Hallitusneuvos

Anna Vuopala

Tiedoksi Kulttuuri- ja taidepolitiikan osasto